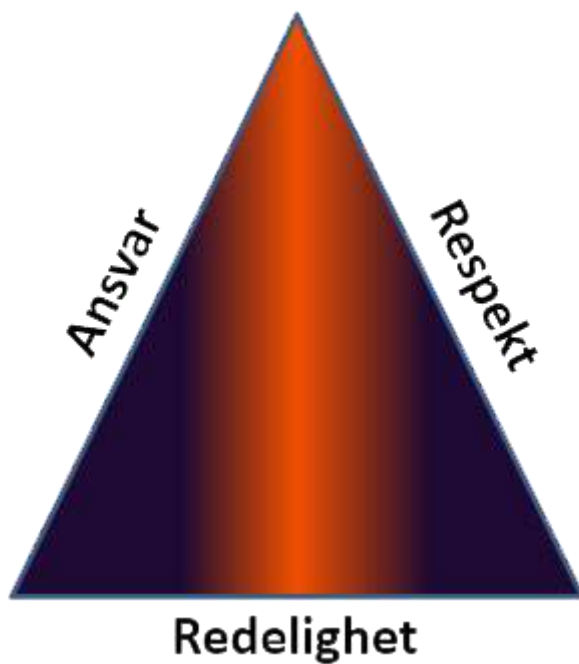

**VEILEDNING
PP-Akershus**

Etiske retningslinjer

Innledning

Etiske retningslinjer ble utarbeidet av PP-Akershus i 2015 og gjort gjeldende for fylkeslaget på årsmøtet i 2016. På landsmøtet i 2017 ble de samme retningslinjene vedtatt enstemmig gjeldende for hele partiet.

På landsmøtet 2018 ble det vedtatt et tillegg til retningslinjene om upassende og krenkende adferd. Tillegget er innarbeidet i etterfølgende regler.

Retningslinjene har en del sentrale begreper som ligger i bunnen for praktiseringen av dem. Ett av dem er begrepet lojalitet. Et annet er verdier. I forslaget som ble behandlet av Landsstyret ble disse tilleggene til retningslinjene bifalt. Det er derfor også tatt inn i retningslinjene som et rådgivende tillegg.

Hvorfor etiske retningslinjer

Etikk handler om hva som er rett eller galt, og i mange situasjoner i hverdagen er vi nødt til å stille oss akkurat *det* spørsmålet:

Hva er rett og hva er galt?

Dette gjelder også for tillitsvalgte og medlemmer i politiske partier. Men det er ikke nok å kunne skille mellom rett og galt, men *en må også ha mot til å velge det rette*. Ikke bare i partipolitiske situasjoner, men også når det gjelder privat adferd. Når vi «stikker hodet fram» og blir talsmenn for et parti, blir vi en offentlig person og et forbilde. At partiene stiller krav om en viss etisk standard må derfor være både ønskelig og akseptert.

Etiske retningslinjer markerer dermed partiets krav til sine medarbeidere om etisk adferd i sammenheng med utøvelse av vervet som tillitsvalgt og som representant for de verdier partiet står for. Retningslinjene er imidlertid ikke verdt papiret de er skrevet på om de ikke blir etterlevd. Det viktige er at de utvikler holdninger som de tillitsvalgte bærer med seg i det daglige, politiske arbeidet, og som velgerne kan kjenne oss igjen i, offentlig som privat.

Hva som er rett og hva som er galt forandrer seg over tid og fra kultur til kultur. Basis er likevel hvilke verdier vi bygger virksomheten på. Og her er det viktig at vi har klart definerte verdier med en felles forståelse av hva de innebærer. I Pensjonistpartiet har en bestemt at vi skal basere oss på «et kristent verdigrunnlag, norsk kultur og rettstatens prinsipper». Vi har konkretisert dette til de **absolutte verdiene**

Ansvar – Respekt – Redelighet

De etterfølgende etiske retningslinjene bygger på disse tre verdiene, og veiledningen tar sikte på å være til hjelp når vi havner i vanskelige situasjoner. For de vil komme. Da er det viktig at vi står godt rustet til å velge riktig, at det praktiseres åpenhet i behandlingen av saker som er oppe til behandling, at det vises raushet i møtet mellom menneskene i organisasjonen og at det vises lojalitet mot partiets programmer og vedtekter

Jeg ønsker alle tillitsvalgte lykke til med vervet!

Ole Kr. Fiksdal
Leder PP-Akershus

Etiske retningslinjer for Pensjonistpartiet

01 Omfang

De etiske retningslinjene gjelder Pensjonistpartiets tillitsvalgte i interne styrever, råd og utvalg samt våre folkevalgte på alle nivåer.

02 Holdninger

Pensjonistpartiet har komprimert verdiomfanget i følgende kjerneverdier: **Ansvar, respekt og redelighet**. Dette skal gjenspeiles i våre etiske holdninger innad i partiet så vel som i vårt møte med velgere og samarbeid med andre i politiske råd og utvalg.

03 Åpenhet og raushet

Åpenhet og raushet skal prege partiets organisatoriske ledd og skal gå som en rød tråd gjennom alt det arbeidet vi gjør for å fremme partiets politikk.

04 Lojalitet

Tillitsvalgte og folkevalgte i Pensjonistpartiet skal være forpliktet på og lojale til partiets vedtekter, partiets prinsipp- og handlingsprogram og vedtak fattet i formelle organ.

a Vedtektene og Prinsipp og handlingsprogrammet

Vi forutsetter at tillitsvalgte/folkevalgte i alle sammenhenger arbeider aktivt for å få gjennomslag for partiets prinsipper og politikk og at dette skjer i tråd med retningslinjene i vedtektene.

b Vedtak

Tillitsvalgte/folkevalgte plikter å følge opp vedtak som er fattet i formelle organ. Ved uenighet skal saken tas opp med nærmeste overordnede organ *eller* det organet som har fattet vedtaket.

c Organisasjonen

Lojalitet går både oppover, nedover og til siden i organisasjonen. Tillitsvalgte/ folkevalgte må ikke prøve å skade partiet eller personer i partiet ved å si eller fortie opplysninger, misbruke fortrolige opplysninger, ha «eksklusive» relasjoner til enkelte, misbruke den posisjonen en har til maktmisbruk eller annen uønsket / krenkende adferd.

d Taushetsplikt

Tillitsvalgte og folkevalgte har taushetsplikt om fortrolig informasjon i partiet som de får kjennskap til i egenskap av at de innehar et verv.

05 Privat

Som «synlige» enkeltpersoner vil vi alltid bli forbundet med Pensjonistpartiet. T&F har derfor ansvar for å etterleve de etiske normene partiet står for. Dette gjelder også i private forhold.

Vedlegg 1:

Lojalitet

Innledning

Begrepet *'lojalitet'* går ofte igjen i partisammenheng uten at framgår tydelig hva en mener. Når saker tilspisser seg, er erfaringen at meningene om *'lojalitet'* blir mange.

I Pensjonistpartiet har en vært svært forsiktig med å bruke begrepet *'lojalitet'*. Ja faktisk forekommer det bare én gang i basisdokumentene (program/vedtekter/håndbok for tillitsvalgte). I stedet snakker en om ansvar og plikter, og i «*Håndbok for tillitsvalgte*» s. 5 har en koblet dette sammen i følgende formulering:

*I pkt. C i formålsparagrafen understrekes det at Pensjonistpartiets tillitsvalgte på alle plan **plikter** å følge partiets program, vedtekter og retningslinjer. Det samme gjelder flertallsvedtak innen styrer, utvalg og råd i partiets organisasjon. Alle tillitsvalgte som deltar i en behandlingsprosess, har krav på å få gi uttrykk for sin mening. Når vedtak er fattet, **plikter** hver enkelt **lojalt** å støtte vedtaket enten en liker det eller ikke.*

Dette gir en pekepinn. I det etterfølgende er det likevel gitt en kort kommentar som kan hjelpe oss videre til enighet om hvordan vi skal oppfatte og praktisere begrepet i hverdagen.

Opprinnelsen

Opprinnelig var *lojalitet* det samme som *lydighet*. Den svake skulle være lydige mot den sterke, gjerne blindt lydige; uten protest og opposisjon. *Dette er ikke godtagbart lengere.*

Vi må imidlertid være klar over at selv i en moderne forståelse av begrepet *'lojalitet'* ligger det klare begrensninger når det gjelder ytrings- og handlefrihet.

Synonymene

Begrepet lojalitet forekommer i ulike sammenhenger og kan være vanskelig å definere uttømmende. Vi har derfor sett på en del synonymer som forekommer i ulike oppslagsverk:

Ansvarsbevisst, ansvarsfull, hederlig, karakterfast, kollegial, lovlig, medansvarlig, oppriktig, ordholdende, plikttro, pålitelig, raus, rakrygget, real, redelig, renhårig, respektfull, rettferdig, rettskaffen, solidarisk, trofast, troverdig, ubestikkelig, utholdende, verdig, ærlig.

Her har en i sannhet mye godt å velge i, men for de fleste av oss kan nok dette bli vel meget å leve opp til enhver tid. Men hvert enkelt begrep peker likevel mot egenskaper vi ønsker finne igjen hos de vi omgås. Det bør derfor være egenskaper som vi tilstreber for oss selv. Men som antydning; vi er ikke overmennesker og bør derfor begrense utvalget noe!

Ansvar - Respekt - Redelighet

Ansvar, respekt og redelighet er satt opp som kjerneverdier for arbeidet innenfor Pensjonistpartiet og behandlet i eget notat. Når vi skal begrense alle de gode egenskapene innenfor lojalitetsbegrepet, kan jo dette være starten, eller sagt på en annen måte:

- **Forpliktelse** til å etterleve partiets vedtak og vilje til medansvar.
- **Toleranse** overfor andres meninger og adferd. (**Det motsatte vil være forakt**)
- **Ærlighet og pålitelighet** i daglig adferd,

Praksis

Periodevis opplever vi at lojalitetsbegrepet blir brukt som våpen for å verne egne posisjoner og handlinger samt unnlattelse av handlinger. Dette kan ikke aksepteres da det ofte skaper frykt og hindrer fri meningsytring. Det enkelte medlemmet i partiet har plikt til å etterleve og hevde partiets standpunkt, men hun/han må kunne være trygge på at de blir møtt med respekt og forståelse når de tar opp saker internt.

Ledende organ og personer bør derfor være så ansvarsfulle og redelige at de oppmuntrer til ytringer og handlinger som kan utvikle partiet i en positiv retning.

Akershus pensjonistparti februar 2016.

Ole Kr. Fiksdal

Leder

Vedlegg 2:

Kjerneverdiene

Verdier

Verdier blir ofte misbrukt i politisk sammenheng ved at en blander inn standpunkt og ideologi som er foranderlig over tid. Særlig i valgtider slår en fort over i verdibegreper som mer er ment til å dekke over manglende politikk og kompetanse enn å opplyse om egne standpunkter og planer om konkrete tiltak.

Hva menes så *vi* med «Verdier»?

Svært forenklet bør vi kunne sammenfatte svaret slik

Verdi er en overbevisning

- ***som er personlig***
- ***som er entydig***
- ***som varer over tid***
- ***som du ikke forhandler med***

Bruker vi foranstående som definisjon på verdier, vil vi lett se at argumentene fra siste valg, som også ble betegnet som et «verdivalg», er det mer enn tvilsomt om mange av dem kom inn under begrepet 'verdi'.

Eller hva menes med begrep som

- ***Verdighet***
- ***Rettferdighet***
- ***Omsorg***
- ***Nestekjærlighet***
- ***Ytringsfrihet***
- ***Trygghet***

Alle sammen uttrykk som ble hyppig brukt i siste valgkamp. Og aller hyppigst: «Verdighet» og «Rettferdighet».

Pensjonistpartiets verdier

I prinsipp og handlingsprogrammet har partiet satt inn følgende verdiformulering:

«Partiet som organisasjon og dets enkelte medlemmer, bygger sitt politiske arbeid på norsk kulturarv, grunnlovens og rettsstatens idegrunnlag og på en styrking av folkestyret».

Det er umulig å vite om alle delene av arbeidsgrunnlaget er ment å være verdier, men ut fra den definisjonen av verdi som er satt opp ovenfor, må en vel si at deler av formålsparagrafen kan sies å være entydig definert..

Finnes det så et sett med verdier som tilfredsstill kriteriene ovenfor, intensjonene i nåværende formuleringer og som samtidig er så universelle at de kan favne alle medlemmene i partiet?

Oppgaven kan være vanskelig, men vi mener likevel det er verdt et forsøk å finne kjerneverdier som er så entydige og samlende at vi ikke kan tenke oss å forhandle oss bort fra dem:

RESPEKT – ANSVAR - REDELIGHET

kan være slike samlende verdier. De har i tillegg til den den fordel at de er enkle å markedsføre.

Ansvar kan diskuteres både i filosofisk og juridisk sammenheng. I begge tilfelle ligger det likevel en klar forståelse av at **ansvar er det samme som forpliktelse**. Og i dagliglivet er det i alle fall slik at ansvar betyr forpliktelse.

Respekt viser til **vår holdning til andre mennesker**. Med det forstår vi først og fremst at andre har likeverd som oss selv. Med «respekt» tenker vi nok også på ærbødighet, spesielt når vi går løs på en vanskelig oppgave.

Avslutningsvis tas med at verdien har en «**støtteverdi**» i «**toleranse**»

Respekt kan også forklares ved å peke på hva som er det motsatte; nemlig **forakt**.

Redelighet. Sannhet, ærlighet og pålitelighet er noen av de mest dominerende normer i begrepet redelighet. Det innebærer at vi vi er ærlige og sanne i uttalelser og handlinger, vi baksnakker ikke andre, har høy arbeidsmoral, innrømmer egne feil, avviser smøring/ bestikkelser, er til å stole på osv. Dessverre ser vi altfor ofte at dette ikke alltid er den mest fremtredende egenskapen hos politikere.

Videre arbeid

Samfunnsutviklingen medfører at verdigrunnlaget alltid vil være i utvikling fra dag til dag, fra måned til måned, fra år til år. Det verdigrunnlaget som ble satt i 1985 vil derfor være modent for vurdering og eventuell revisjon med jevne mellomrom. Det vi har foreslått ovenfor, er *kanskje* for spinkelt, men vi mener det er en svært god start som kan bringe oss et langt skritt videre i partiutviklingen.

Akershus pensjonistparti

Ole Kr. Fiksdal

Leder

Egne notater:

